

10/38

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

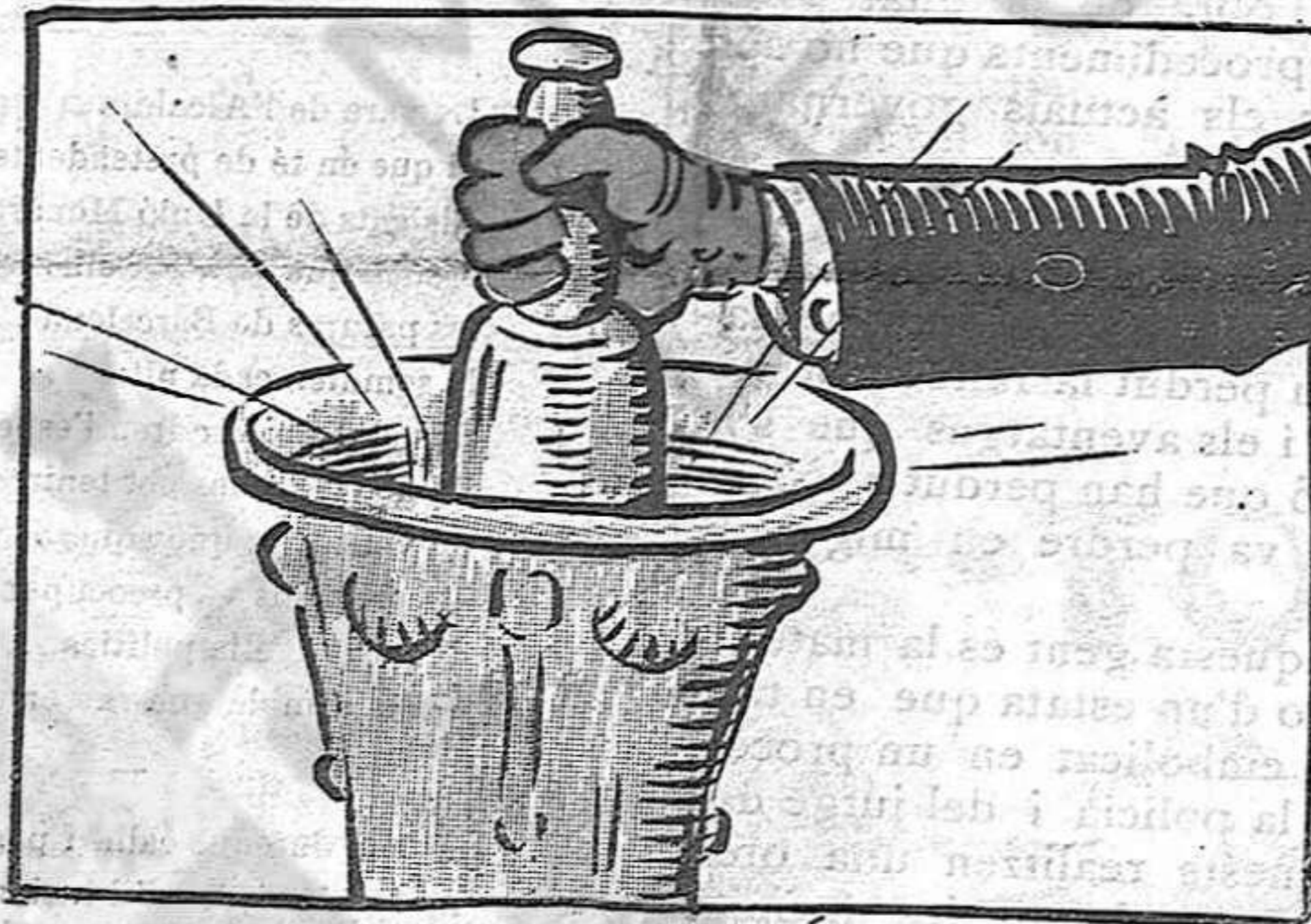
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

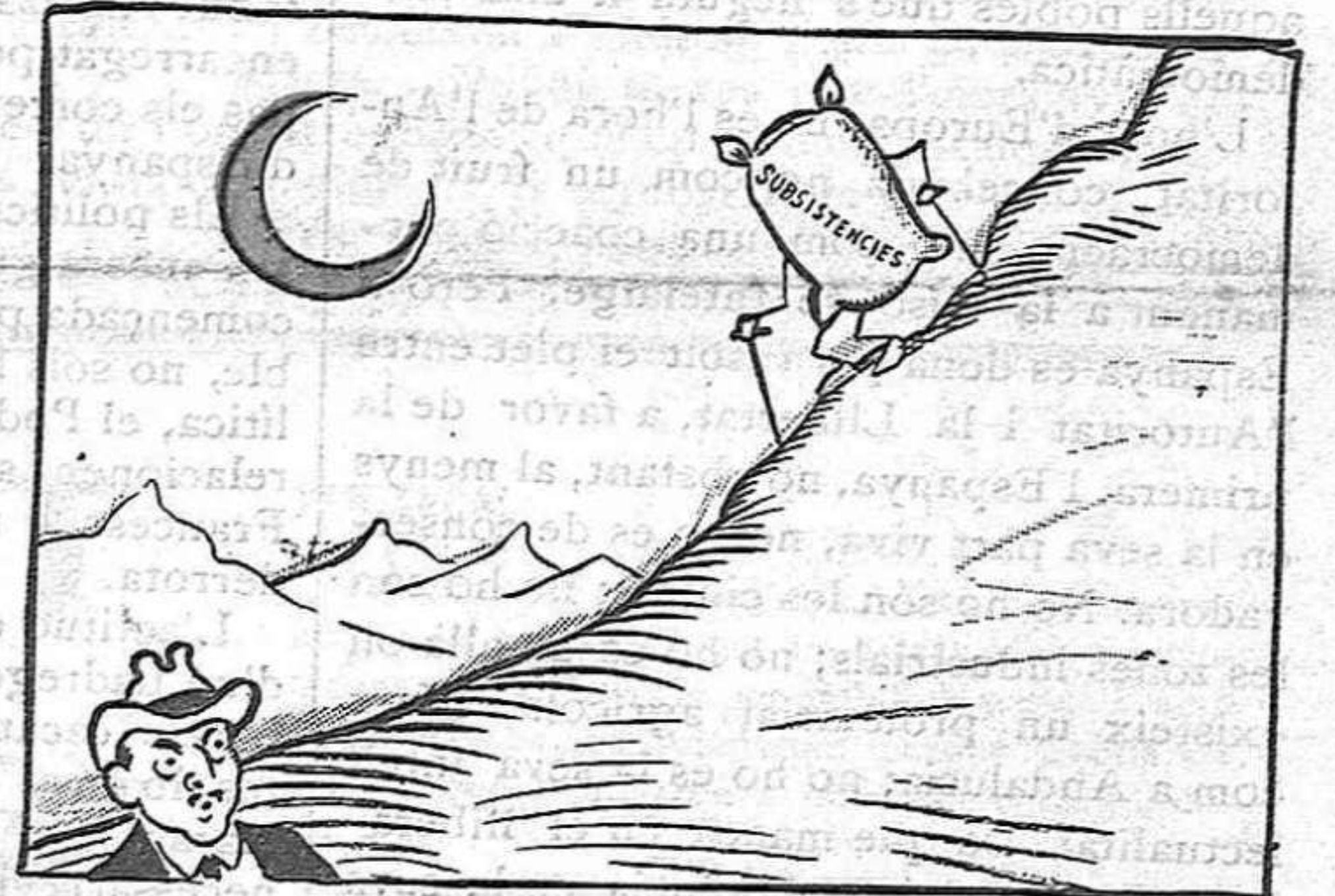
COSES DEL DIA

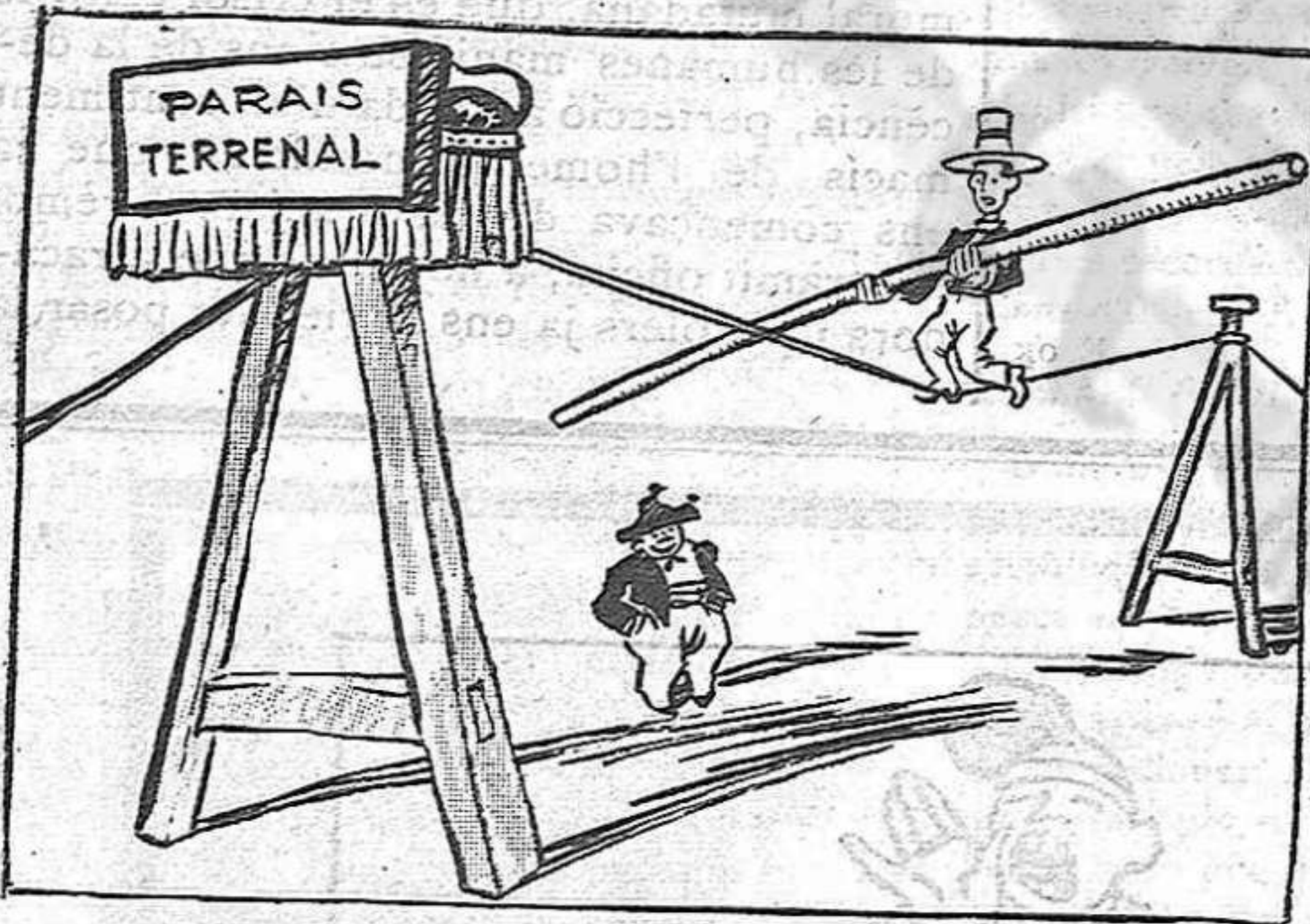
El nou alcalde de Sant Genís presidint la sessió

—Carai, potser ho picaré un xic massa!

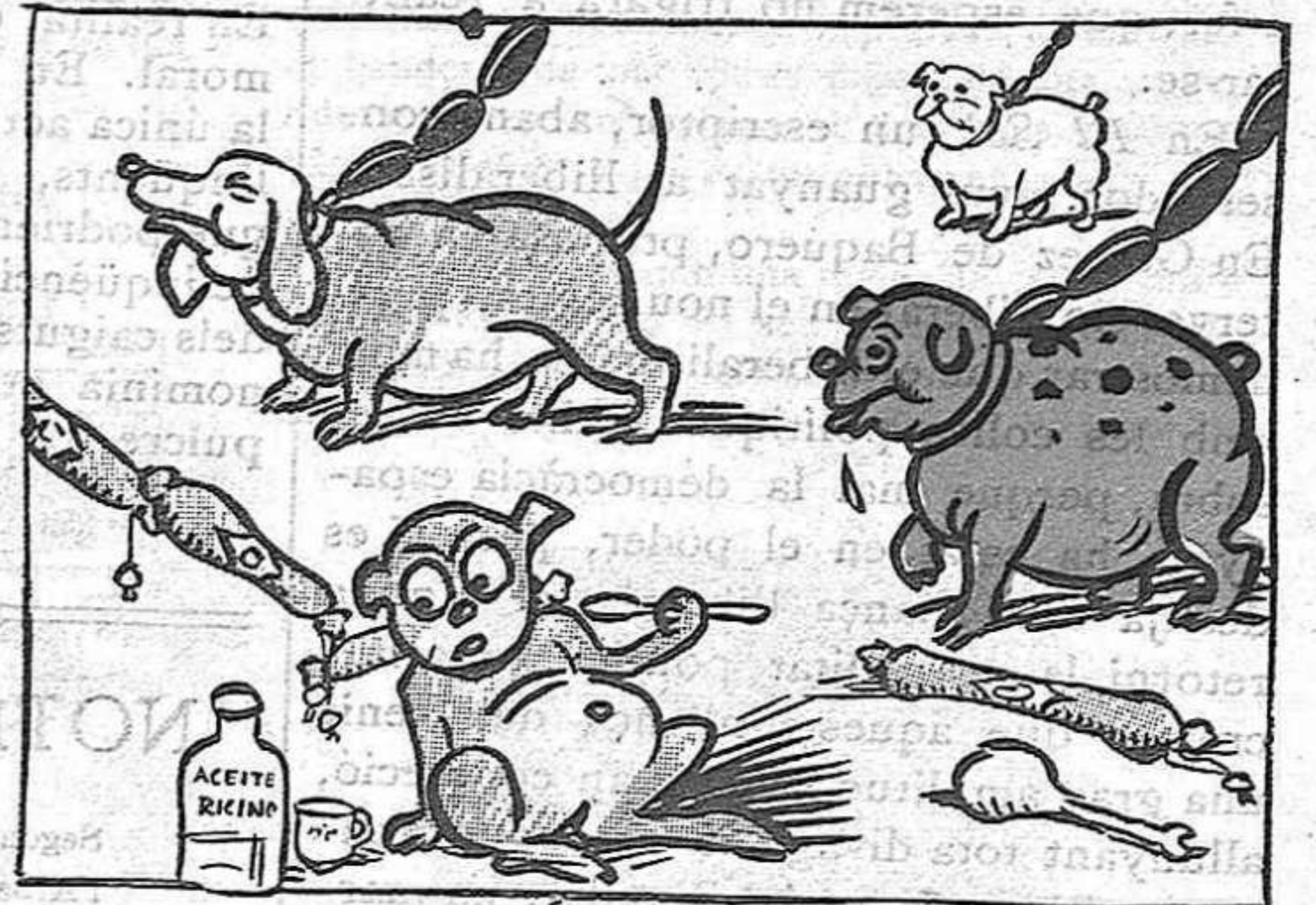
—Baixen, però baixen molt a poc a poc. Potser no arribaran a baix!

—A veure si abans d'arribar a lloc, cauràs!

—Apa, señores, que aquest any és més castiça!

—Mira si anem bé, que ja lliguem els gossos amb llangonisses.

LA DURADA

Durarà això? Ve't aquí la pregunta de moda. Als primers dies, les respostes eren quasi totes negatives, ràpidament negatives. Avui hi ha més aviat una expressió de dubte, i fins els que responen negativament, no van tan depressa a dir el mot negatiu.

Per què? Perquè comencem a comprendre que la durada de les coses depèn, no sols amb la pròpia naturalesa, sinó de la facilitat de la successió. Volem dir que de vegades una cosa dura, no ja perquè és de mena duradora, sinó perquè no es veu de quina manera se la pot substituir.

A Espanya hi ha hagut moltes coses que no eren de durada. Es a dir, que no tenien força pròpia per durar. Però feien anys perquè no es veia altra cosa al darrera seu. El règim d'ara té més força—la material, és innegable que la té.—Però els mateixos que el dirigeixen declaren que la seva actuació és interina, i que després del període previ de destraleig per obrir camins nous, deixaran el pas a altres homes més indicats per a les feines permanents de la governació del país.

Després dels homes actuals, en vindran uns altres. Quins altres? On són?... D'on sortiran? Seria possible, doncs, que això durés més i tot del que es proposen els seus autors, per no trobar, en el moment volgut, els homes que estiguin en condicions per a la continuació, els hereus de la situació creada. Després d'un trimestre, altres trimestres hi ha.

Mobilització lliberal

S'havia fet de moda alardejar de conservadurisme dins de la classe mitja, sobre tot a Catalunya, i an els que persistien en dir-nos liberals, fanàticament liberals, rebíem el títol de progresistes, o lo que era més curiós, el de endarrerits. Les doctrines noves, eren les doctrines conservadores. Lo que's portava a Europa, era l'Autoritat.

Fins ara lo que's porta a Europa, és la Llibertat. Les dues nacions, que són l'eix de la vida política europea, França i Anglaterra, són liberals. A Anglaterra, es pensa fins en la possibilitat de l'adveniment al poder del partit treballista. A França, malgrat el triomf d'En Poincaré, reduint a Alemanya, van triomfant les esquerres en les eleccions parcials, i es confia amb el triomf general en les eleccions de l'any pròxim. Resta Alemanya, on les forces en lluita presenciaven l'afermament paulatí de la República. Davant dels partits nacionalistes, resten els partits democràtics que van des del centre catòlic, al comunista, encara que aquest tingui essències dictatorialis. I si hi ha una Itàlia, existeix una Rússia. I finalment, la Societat de Nacions, té el dret de intervenir en aquells pobles que's neguin a una vida democràtica.

L'hora d'Europa, no és l'hora de l'Autoritat, concebuda no com un fruit de democràcia, sinó com una coacció permanent a la fàsis de tutelatge. Però a Espanya es dona per resolt el plet entre l'Autoritat i la Llibertat, a favor de la primera. I Espanya, no obstant, al menys en la seva part viva, no ho és de conservadora. No ho són les ciutats; no ho són les zones industrials; no ho és an allà on existeix un proletariat agrícola difunt com a Andalusia; no ho és la seva intel·lectualitat. Lo que manca en el liberalisme espanyol és coherència en la seva actuació, sobrant-li fragmentació en partits i colles. Reduir la incoherència i la fragmentació del liberalisme és la tasca a fer, que esperem no trigarà a realitzar-se.

En *El Sol*, un escriptor, abans conservador, avui guanyat al liberalisme, En Gómez de Baquero, proposa la intervenció lliberal en el nou règim, per a demostrar que el liberalisme no ha mort amb les colles polítiques. Això darrer sobra, perquè mai la democràcia espanyola ha estat en el poder, però si es desitja una aliança lliberal per a quan retorni la normalitat política, nosaltres creiem que aquesta aliança deu tenir una gran amplitud i una gran concreció, allunyant tota divagació i tot doctrinarisme. El partit Social Popular, ha marcat una exemplaritat, concretant el seu programa, en reformes a realitzar. Doncs d'aquesta manera objectiva ha de procedir el liberalisme. Dins del principi de llibertat, dins de la sobirania popular, un realisme polític.

S'ha iniciat un règim nou. S'ha iniciat quelcom més que un règim, una voluntat de que totes les funcions siguin veritables. Hem d'anar a que la funció del liberalisme, sigui també real.

PARADOX

Els que ho han perdut tot

En el darrer trasbals d'Espanya hi ha qui ha perdut la llibertat, qui el càrrec, qui el pa, qui l'esperança. Però a més dels que han perdut, més o menys temporalment, una cosa o altra, n'hi ha alguns que ho han perdut tot. Son els vells polítics espanyols. El mot famós de Francesc I no s'els pot pas aplicar.

Guaiten aquests dies els diaris, sobretot aquells diaris que havien estat fins fa poc l'expressió dels interessos de les colles oligàrquiques i veureu que, a més d'aprovar el pronunciament del 13 de setembre i l'obra posterior del Directori militar, arriben a la declaració que el cop era inevitable i que ja havia de preveure's fa temps. Des d'En Melquiades Alvarez a La Cierva, des de *El Imparcial* a l'*A B C*, reconeixen que la situació anterior no podia durar i que la corrupció de la política espanyola feia inevitable el trontoll que hem vist.

Fins *La Acción*, el diari maurista, recorda unes paraules d'En Joaquim Costa, en les quals aquest sosté que és l'exèrcit el qui havia d'acabar amb la descomposició del país portada per la mala política. I doncs; és que Delgado Barreto ja no es recorda que en els últims decennis Maura ha governat repetidament, i que ha governat dues vegades després dels fets militars de l'any 1917?

Maura, com Cierva, com Melquiades Alvarez, han governat o han tingut forta influència en el Poder durant el període anterior al pronunciament. I el dir o insinuar ara que l'exèrcit ha realitzat un acte salutífer i necessari, equival a confessar la pròpia malura i la pròpia incapacitat. Equival a reconèixer que en les respectives temporades de govern, aquests homes no han volgut o no han sabut realitzar l'obra de la qual s'han encarregat per procediments que no són pas els corrents els actuals governants d'Espanya.

Els polítics que han governat i que ara encara gosen a declarar que la feina començada pels militars era indispensable, no sols han perdut la influència política, el Poder i els avantatges que s'hi relacionen, sinó que han perdut allò que Francesc I no va perdre en mig de la derrota.

L'actitud d'aquesta gent és la mateixa d'un lladregot o d'un estata que en trobar-se caçat i embolicat en un procés, fes lloances de la policia i del jutge declarant que aquests realitzen una obra necessària i que realment les pròpies malifetes no podien continuar.

Potser algú creurà que el cas d'aquests polítics i d'aquests diaris és un simple cas de cinisme o de inconsciència. En realitat és un cas d'extrema misèria moral. En certs moments, el silenci és la única actitud digna, fins per als delinqüents, puix que també hi ha allò que podríem anomenar la dignitat de la delinqüència. Les paraules aduladores dels caiguts representen l'epitafi de ignominia posat en la llosa del seu sepulcre.

FULMEN

NOTES POLITIQUES

Segons la premsa estrangera

l'Alba, que està furios, conspira de nit i dia per reconquerir el «turro».

Diu que vol tornar a Espanya per formà un govern de pes que enviï al del Directori a la porra o al infern.

Diu que compta amb moltes forces i que a Madrid el rebran com si fos un nou Mesies...

— Em sembla que van errats.

El «cuco» d'En Romanones, mofeta com Déu l'ha fet,

de les coses que ara passen se'n riu i no en vol dir res.

Però a voltes insinua que els seus estan molt units

per si acàs els cridessin per a servir al país.
I aquells de pas afegeixen que la situació se'n va...
que «per any nou, vida nova...»
— Em sembla que van errats.

Un reporter dels que es porten l'oli, i a més estranger, ha parlat amb En Melquiades de les coses d'aquest temps. I aquell il·lustre «tribuno» s'és mostrat molt afegit de veure que els sabres manen, i fins sembla que va dir que els seus acordats havien tornar-se republicans i anar a les barricades...
— Em sembla que van errats.

Els jaumins estan que ballen d'alegria i de contents, pensant que ara vé la seva que tot els afavoreix. Que al primer govern que es faci hi haurà un grapat de jaumins, que els apoia la gent d'ordre, que els fa l'exèrcit «tilfn» Diuen que a no tardar gaire veurem al rei abdicar i asseure's don Jaume al trono...
— Em sembla que van errats.

La «Lliga» segueix fent mutis i En Cambó, fet un milord, per l'Extrem Orient rumbeja el nas que té d'aguilot. En Puig es mostra inconsútil (tot d'una peça vull dir), i explica a aquells que l'escolten que els seus estan molt tranquils, pensant que res ha de passar li a la Mancomunitat per més reformes que vinguin...
— Em sembla que van errats.

La vara de l'Alcaldia i qui en té de pretendents! Els gats de la Unió Monàrquica creuen que serà per ells; les patums de Barcelona la somnien cada nit; fins el doctó Andreu l'espera, i això que no es pot tenir de vell! Res, que aquesta vara als prohoms ve preocupant de nostra vella política...
— Em sembla que van errats.

El bon Jan, que calla i paga no en té poques d'il·lusions! I amb ell, aquells que no entenen pas les coses d'aquest món.

La democràcia

Davant la forta crisi que pateix la democràcia a Europa és un espectacle consolador el que'ns ofereix França. Els assumptes més greus són tractats a plena llum, i el govern busca la seva força en l'adhesió popular.

Abans tot s'encomanava a la murresca diplomàtica. Un ambaixador tenia la força d'un cap de govern. Unes converses secretes i unes intencions tortuoses decidien la sort dels pobles. Abusant dels eufemismes amb que la política tapa les seves repugnants xacres, de la mala fe i de l'embusteria se n deia diplomàcia.

França ha trencat aquests innobles procediments i ha obligat a la hipòcrita Anglaterra, a la superba Alemanya i a la maquiavèlica Itàlia a seguir-la en la seva democràtica actuació. Els pobles parlen a crits i les seves veus pot oír-les tot el món. Poincaré diu cada setmana clarament, llealment, les intencions de França i els homes d'Estat de les demés nacions, obligades per aquesta noble actitud, han d'exposar també davant del poble les seves opinions.

Les aventatges d'aquesta actuació democràtica s'han demostrat palesament. El poble francès, ben assabentat del pensament dels seus homes, els ha donat un eficaç apoi. L'acusació d'imperialista llençada sobre la França amb la mala intenció de conseguir el seu isolament, ha quedat esvaïda com una lleu fumarola al buf de la sinceritat francesa plenament demostrada. El patriotisme va guanyar la guerra i la franquesa ha guanyat la pau.

Siguin quins vulguin els eclipsis que sofreixin la Llibertat i la Democràcia nosaltres tenim una fe cega en aquestes dues condicions indispensables a l'esperit humà. No hi ha poder dictatorial que pugui privar-nos del sol i de l'aire. No hi ha presons per al pensament. Les afeccions no poden ésser taxades. Al cap de vall sempre s'ha de reconèixer que la veu del poble és la veu de Déu.

I, afortunadament, comencen a callar les diplomàcies i comencen a parlar els pobles.

JEPH DE JESPU

I de la Cultura, que no en parlem?

Cultura: heu's-aquí el tresor més preuat que pot ostentar un poble.

H. POINCARÉ.

A nosaltres sempre ens ha agradat l'ordre; a nosaltres que ens ha plagut la moral ciutadana, que és el crisol empíric de les humanes manifestacions de la decència, perfecció acabada d'un sentiment macís de l'home; a nosaltres que ja ens començava de fastiguejar el rêmol del tràmit oficial; a nosaltres que atracadors i pistolers ja ens havien fet posar la

— Apa, ciutadans, que qualsevol carabassa d'aquestes és bona per a concejal!

F. OK

pell de gallina; a nosaltres que ens agrada l'economia nacional perquè som enemics de malversar milions en dispendis supèrflus; a nosaltres, finalment, que un servei militar de 3 anys dels minyons treballadors i valents de la nostra terra, ens semblava excessiu, ens ha sigut simpàtica—perquè no dir-ho?—la mà ferrenya d'un Directori militar.

S'han destruït molts excessos, s'ha destruat del nostre país una afrontosa corrupció política i de costums, s'han acabat els impunismes; es fa passar per l'adreçador a tothom i el que la fa la paga, i amb escreix. I s'ha d'aplaudir això. El mèrit que representa de sortir net després de remenar una política bruta, no és solament l'èxit personal d'un home, sinó la victòria nacional, de tot un poble.

Es per això, repeteixo, que aplaudim. És una expansió natural de sinceritat mostrada vers un acte patriòtic.

Però, malauradament, no ho podem aplaudir tot. Ens agrada el programa regenerador d'En Primo de Rivera, ens agraden els procediments emprats per a resoldre els problemes suara esmentats, però ens estranya el silenci en altres coses perquè, per damunt de tot això, hi ha la qüestió cultural que és tant o més apremiant que moltes altres.

No sabem quin és el programa a desenvolupar pel nou Govern respecte a l'ensenyança nacional, però la circumstància de quasibé no haver-se'n parlat, ens fa creure que no hi hauran grans reformes. Millor que ens equivoquem.

Manquen 16.000 escoles; és precís dignificar el Magisteri. Mentre el mestre no tingui per viure decentment, no complirà l'obligació: per a fer força se n'ha d'adquirir primer. Desenganyem-nos.

A nosaltres no ens hauria estranyat el poc cas que fan de la cultura si no s'hagués parlat de progressos; ja hi estem acostumats; però ara sí, perquè entenem que no hi ha progrés possible en un poble, sense un perfeccionat pla de cultura.

Es per aquesta causa, que la senzillesa de la nostra raó ens fa preguntar sense eufemismes: I de la Cultura, que no en parlem?—M. RIBALTA

MANRESA

Corre la nova de que uns quants manresans tenen el propòsit de fundar una entitat republicana. Els que som poc amics de les disidències ho veiem com un desacert, perquè tot és afavorir els adversaris, però no deixem de comprendre que era necessari, però passarà tot ço que no han volgut evitar els que tenien l'obligació de vetllar més desinteressadament pels ideals democràtics. Ara palparan els resultats de llur desastrosa actuació. Això de que els menin cap el consistori com a republicans, i després s'hagi de veure com avui fan tiberi amb els regionalistes i demà al costat de tota la faramalla de la U. M. N., per a presidir la processó del jesuïtisme, i per fi de festa aprovar i subvencionar la carlinada, és molt natural que el poble s'hi giri d'espatlles. Es creuen que tracten amb borrecs i van però molt equivocats, car està tip d'aquests panxa contents que cada cap de mes cobren nòmina. Si aquests ciutadans porten a terme aquesta entitat i tenen per norma «llibertat i justícia» no hi ha dubte de que l'opinió republicana es posarà al seu costat abandonant els comerciants i arrivistes que de la política en fan un negoci que no serveix sinó per a desacreditar-la.—Esco-Janet

MOLINS DE REI

La festa Major d'aquest any ha resultat de primera.

El conjunt de les festes ha sigut com un *remanso de pas* pels veïns d'aquesta vila clara i xiroia. Hi ha hagut de tot; s'ha venerat a tots els deus de la diversió, i en primer lloc a Terpsícore i Talía. La gastronomia també ha sigut molt festejada com també el seu padri Bacus que sempre li fa companyia, encara que aquí el sabem rebre amb mesura. La deesa dels esports, o sia la «Pilot», també hi prengué part amb un partit de futbol molt *reñidísimo* però molt amistós.

El «Foment Agrícola» va tirar la casa per la finestra com les altres entitats que lograren lluir la festa d'enguany.

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

TEMES INURBANS

El català que ara... es gasta

Aquell gran esperit, subtil i tortuós que es digué Maquiavel, fou ultra un gran teoritzant de la política un excels conreuer de l'ironia transcendental.

Aquest homenatge al més il·lustre de tots els il·lustres florentins, car el seu enginy era tan penetrant com les dagues de la seva pàtria, si sempre fou merescut posem per cas els temps d'En Cambó, és ara a Catalunya a més de merescut oportunitatíssim.

En «La Mandràgora» aquella seva deliciosa comèdia de talla molieresca, al·ludint els capellans, hi ha un personatge que diu: «Coneixent-ne un, els tens coneguts tots».

Es el mateix que hem pensat, més d'una vegada, de nosaltres catalans.

O digui's sinò, en quina altra banda s'ha vist mai, una més rara unanimitat en renegar de les mateixes coses i aplaudir aquestes mateixes coses humanes o divines.

Enlloc hi ha més renegaires que aquí; però, enlloc hi ha més gent a les esglésies, ni menys esperit religiós que aquí.

Els mateixos que omplen les places de toros, les cremen quan convé, igual que si no convingués. Renegen dels col·legis, de les Universitats, dels polítics, de la dona de casa, de la radiotelefonía, de la guerra europea, dels marcs, de les coronas... de tot el món!

Som tots uns en fer les coses a deshora o no fer-les mai, en arribar tard sempre i a tot arreu, en divertir-nos amb qualsevol cosa i cansar-nos de tot.

I en som de paradoxals! Riem als enterros, fem hospitals que semblen palaus, i palaus que semblen hospitals. Fem jardins a les muntanyes i muntanyes a ciutat.

Però en el fons, el català és un bon minyó que res l'apassiona més enllà de la bona mesura.

Res d'estridències, ara. Santa sordina i pau dels esperits!

Els herois nacionals de la nostra generació són els senyors Ramon qui empaïta les criades, el tio Fresco qui se la deixa encendre i En Pau de les calces curtes... I els ciutadans més honorables són els Esteves i Nandus de tots els estaments i categories. La capital de Catalunya, ara, avui per avui és... Arbeca!

Col·lectivament, el català, és un hereu de pagesia qui fuma caliquenyo i quant n'hi ha, altrament es conforma i fa el viu... i el tronera sense ésser-ne i el senyor sense voler-ho ésser, i que riu de totes les poques soltes, anc que devegades se les pren en serio i tràgic. Però no triga a passar-li.

Es, en una paraula, un bon xicot, un xic tarambana i molt impressionable malgrat el seu afectat escepticisme.

Es molt badoc i un bon tros babau i no està per gaires cabòries, ni falòrnies. Si hi ha una processó hi va, si hi ha una *juerga* també hi va, si hi ha garrotades s'ho mira i també n'arreplega alguna, però calla. Si hi ha crits, crida; si hi ha corredisses, corre.

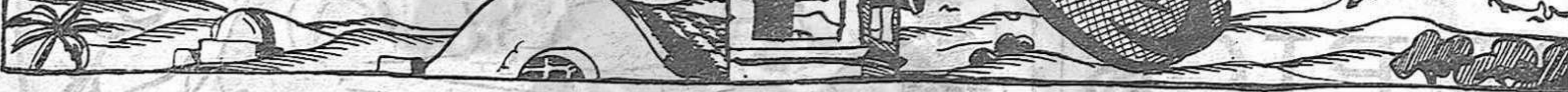
Es fa solidari i es dessolidaritzava, com aquells emplastes que semblen que hagin d'arrencar la pell i l'ànima, i es desenganxen tot sols...

Devegades treu el genit i sembla que s'ho hagi de menjar tot, però li diuen «Mira quin ocellet» i alça els ulls al cel enriolat i torna a riure...

La Rambla és el seu fort... La popular avinguda ciutadana l'omple de gais pensaments d'il·lusions i assoleïats optimismes.

Fa poca estona, un escamot de gent passava per la Rambla. Aquella gent ho tirava tot enlaire amb un frenètic entusiasme incompreensible. A l'hereu li sembla que aquella multitud llampant, polícromada i escridadissa emergeix un fluid simpàtic i magnètic. Aqueixes coses l'enterneixen a l'hereu, li són encomanadisses... No hi fa res que l'empenyin i el trepitgin; que en un moment de confusió violenta li arreassin la barretina... Ell, es redressa, i magnífic sobre l'asfalt de la

BATAILLES ARREU - DE - TOT

FESTA TÍPICA

Malgrat totes les preocupacions que pesen sobre els nostres veïns, els francesos, ells no perden l'humor, que de passada sigui dit fora lo pitjor que els hi podria succeir.

Així veiem com a França el moviment folk-lore fa un camí ascensional. Una de les seves més belles manifestacions, és el retornar a les antigues i jolives costums en actes com noces, bateigs, etc.

El nostre gravat representa unes noces, les quals s'han celebrat sots els auspicis del diputat

Un casament típic a Chouzy-sur-Cise

quí, com a bon complement, hi van uns quants violinistes, seriosos i amb la major bona fe.

Lo més curiós de la festa, lo que té una importància verament popular, és el fer figurar en el seguici uns quants gats. Ells simbolitzen—aneu a sapiguer perquè—la bellesa i la fecunditat.

Es bo i dona alegria veure com de tant en tant hom es recorda de ço que hi ha hagut i s'ha fet abans d'ésser tan *civilitzats*.

AVIS ALS PESCADORS

D'un diari estranger, copiem lo que segueix per creure-ho força interessant pels que fins ara s'han dedicat al pacífic i filosòfic esport de la pesca amb canya.

Diu: Ningú dubtarà que equipar un dirigible per llençar-se al plaer de la pesca és una distracció de milionari. Sembla que, després d'una feina gran, per tal d'armar el dirigible, s'ha de pescar molt poc. Hom diria que aquesta mena de pesca només la poden fer persones devagades que ho han provat tot i no s'han distret amb res i van a provar si l'impossible té encís.

Són dos americans els que s'han permès aquest plaer fastuós. Doncs bé: asseguren que aquesta pesca dona uns resultats excepcionals i que podrà esdevenir fàcilment un comerç de molta empena.

Nosaltres brindem l'idea an els nostres compatriotes pescadors, encara que dient als senyors americans que per ara seguim tenint més confiança en els pescadors de barca o llaut que en els de dirigible.

TOT DEPRESSA

No som pas nosaltres els primers en assenyalar la talèia que avui té tothom de fer les coses de pressa, o corre-cuita. Sembla talment que tots

tinguem la dèria de que això sacaba, de que volguem aprofitar el temps.

Bella mostra d'aquest afany de corredissa, n'és els mils i mils automòbils que del cap d'un dia a

EL SALÓ DE L'AUTOMÒBIL

Els stands financers

l'altre s'expenen arreu del món. Aviat ningú sabrà tractar d'altra cosa que d'automòbils. Fins un trasto, abans amb un cert aire d'autocràticisme, s'ha democratitzat tant i està a punt de democratitzar-se de tal manera, que aviat, així com la Revolució Francesa proclamà els drets de l'home, les cases constructores d'autos proclamaran els drets que té l'home a tindre automòbil.

Diuen que dintre de breu plaç, per deu pessetes al mes un hom podrà disposar d'un d'aquests vehicles i que l'essència anirà a cap preu.

Ve't aquí un nou sistema per a tindre a l'abast de totes les fortunes, el modo còmode i senzill de suicidar-se, de fer un atemptat impunement, de desempellar-se d'una mala companyia o de la sogra, si convé.

VENJANÇA!

Y la cosa no pasó a majores... Així, sortosament ho podem contar. El plet italo-grec s'ha solucionat amb satisfacció per ambdues parts. I això d'ambdues és una relativitat, perquè Grècia els milions que l'obligaren a entregar encara li donen ara.

Però no hi ha hagut més sang que la de les pobres víctimes de Janina, i això, avui que tot s'arregla per mitjà de sangries, ja és molt.

La tragèdia ha tingut un final patètic, un final del tot digne de Itàlia. Ha sigut un final d'òpera.

Hi han hagut canonades de pólvora, hissaments de banderes de tots colors, misses de tota mena, salutacions de tota classe, i fins unes quantes llàgrimes oficials que és tot quant es podia demanar.

Itàlia ha vençut amb tota regla. Ha vençut militar i espiritualment. El seu lirisme ha triomfat. I per sobre la sang dels delegats i dels soldats de Corfú i d'algun altre escaducrer, ha surtat la

El saïut de la bandera grega a les víctimes de Janina

flamant draperia, els bèl·lic discursos i l'excelsa figura de tenor d'òperas wagneriana, l'incomensurable Mussolini.

Rambla florida i somrienta llença en l'ambient tebi de la matinada tardoral uns crits estentoris que esvaloten als moixons:

—Pau! Pau! Vivaa!

TRUC

IELLAL

Es una comare antinatural amorfa i llibertida. La compren i la venen tots els marxants, i com que és bastant defectuosa, bastant tarada i nociva, la veureu sempre abraçada per subhastadors.

Els que viuen a la seva esquena saben imposar-la. Ella s'aguanta molt més pel respecte que li tenen els que la desconeixen que no pas per la seva fortalesa.

Un bon bossot és més convincent per ella que no els que la fan tracatejar. De fet, és una dona que no existeix en cap sentit democràtic.

La dama Iellal, però, encara aguanta la jornada de les vuit hores, els accidents del treball i altres nimietats, però no vol suportar la llibertat d'imprensa perquè no li treguin els penjolls al sol.

Per això molts es pregunten si Donya Iellal és un sarcasme, des del moment que només sap representar el seu dret en el paper del oficià.

Quan s'aparta de les seves regles és terrible, és la més indicada per destroçar als que l'acaten perquè visqui i faci viure als que viuen d'ella.

Rendir-li un tribut significa rendir-se als seus peus suats per arribar a la plena castració.

Quan parla no *enraona* perquè és com un estigma de la esclavitud. Cada casa és un poble i cada poble un mcn. Per això no veureu cap casa que l'hagi hostatjada que gaudeixi de moltes llibertats i la que tant sols ne posseïx una vol dir que li fou precis tancar-li la porta.

Els que exploten a Madama Iellal es mofen dels que viuen supeditats a llurs capricis.

Per tant, per poder ostentar la prepotència més d'una llibertat individual, cal atacar-la sempre pel flanc. Aquest i no cap més altre deu ésser el nostre principi de llibertat.

Coses de Seminari

I

Diuen que un Seminari és una fàbrica de fer capellans. Si, senyors; i segurament que els que ho diuen no ho diuen pas amb l'intenció i el sentit que ho dic jo. En un Seminari s'hi forgen capellans amb un sistema idèntic com la casa «Ford» fabrica autos; en un Seminari no s'hi fan homes que pensin i raonin sinó que s'hi fan màquines: màquines de dir missa; màquines de resar i confessar i màquines de discutir. Ja són màquines ben curioses ja, per això. La màquina de raonar o discutir és el silogisme. Déu me'n reguard de volguer-li restar gens de la molta importància—sobre tot històrica—que té; però, Déu me'n reguard de volguer-n'hi donar tanta com n'hi donen els pallucs seminaristes.

Una aula de Seminari en ple funcionament silogistic és divertidíssima. Qualsevol s'en vagi al ciné «Monumental» o al «Diana» encar que sigui amb una meuca al costat i fent dictilegis ocults a ran de seient. És més divertida una aula de Seminari quan se barallen fent un *ce-laren*, un *baraliopton* o un *barbara*. Acabeu per persuadir-vos de que són una colla de barbres. Comencen a fer *distingos*, sense saber de distingir ni que distingir perquè tot és igualment estúpid; segueixen negant premises majors i menors i negant conseqüències i sempre hi ha algú que humorísticament—com feia jo moltes vegades—nega el «tot». I tant com els ho hauria negat tot, àdhuc el pa i l'aigua i sobre tot la veu. Però era curios veure com quasi la totalitat s'ho prenien amb aquella bona fe i feien un silogisme com qui fa una gesta heròica. Mai diríeu quin efecte em feien a

mi els silogismes? Em semblaven unes minúscules màquines de fer butifarres: Tiraves la carn per dalt, rodaves un moment la màquina i, sist! la butifarra o la conseqüència. I eren tants els butifarrers!... i, figureu-vos que entreu en una fàbrica de fer llonganisses i que veieu que els que les fan s'ho prenen tan seriósament que en el moment de sortir la llonganissa s'hi acaloren i s'hi enrajolen sofocats com si sentissin un estrany pudor admiratiu de la gran obra feta. Qui de vosaltres seria capaç de no trencar-se?

SALVADOR PERARNAU

REPICS

Diuen, perquè es llegeixi, que la casa de la Caritat ha perdut molts mils duros. Nosaltres creiem que els diners depensats amb obres caritatives no s'han perdut com sembla Ara, si els capdals han sigut malversats, això ja és diferent; ja no és cosa del públic, sinó de la incumbència de les males sors.

No té res d'estrany. Més estrany és el subjecte que ha tingut l'honor de que l'apodin amb el títol de la sarquela «La alegría de la Huerta».

Qui podia merèixer aquest calificatiu, sinó el cacic màxim de Múrcia? Personatges com En La Cierva són molt freqüents en les operetes.

Ara, que a nosaltres ens sembla més bé, que posat en mig d'una horta en lloc d'ésser-ne l'alegría seria l'espantall.

Això si que no ho veuríem amb bons ulls en cas de que la butifarra catalana fos oficialment batejada amb el nom de butifarra espanyola.

Però que un intencionat tender substitueixi llur nom tradicional pel de «butifarra nacional», això passa i ho ha deixat passar el governador perquè no és res que passi de la mida.

Com que té dos sentits, a veu a esbrinar cap a quin dels dos es decanta.

El regidor Cabezas ja no ho és.

El governador civil l'ha berrat de la llista perquè sostenia un plet amb l'Ajuntament, motiu pel qual no podia exercir el càrrec.

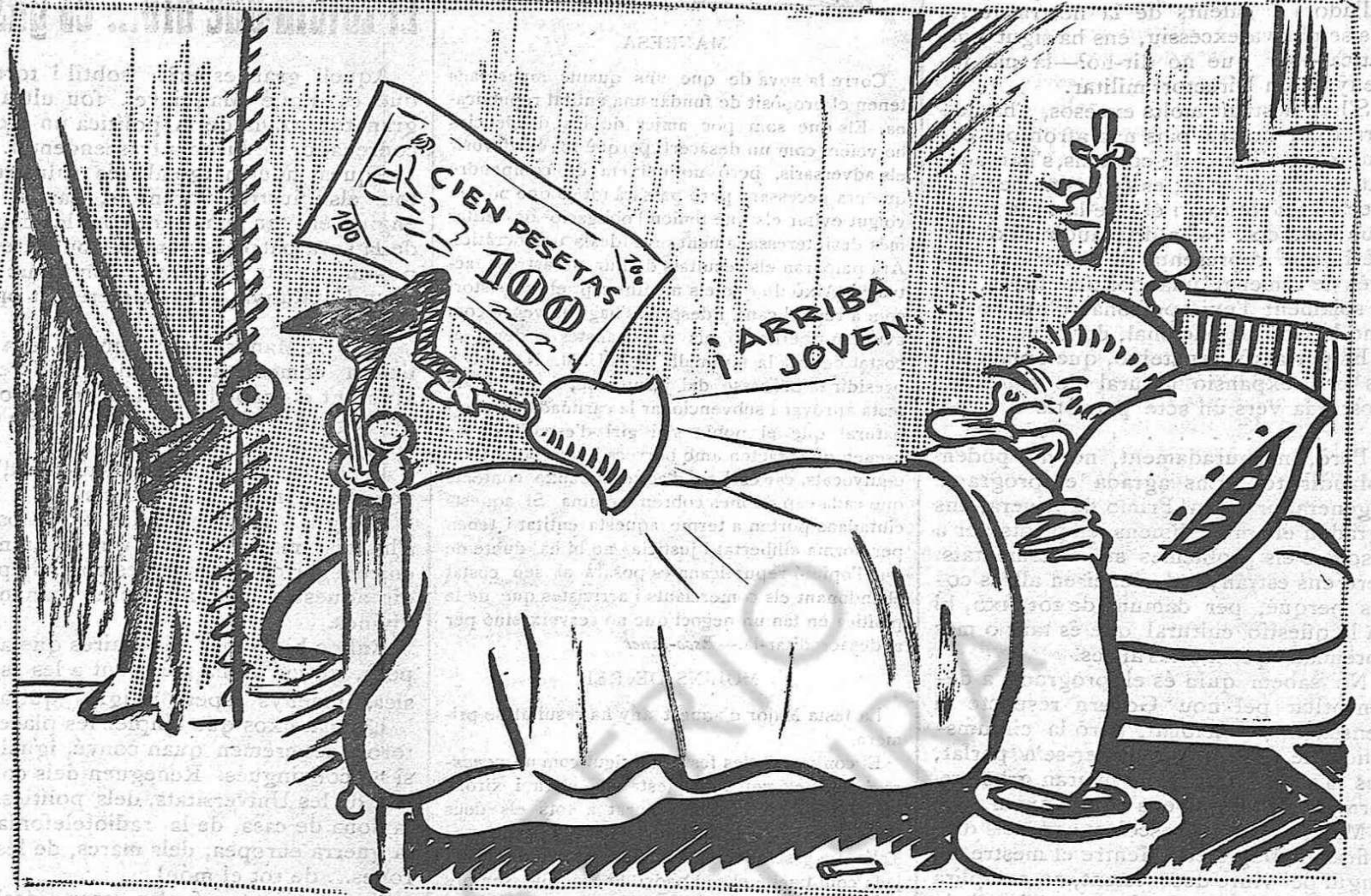
Es veu que el general Lossada té, per norma allò de *Duro, y a la Cabeza*.

En aquest cas res hi tenim que dir.

En Manelet Portela i Valladares ex governador d'aquesta província i ex ministre de Foment, se n'és anat cap a Galícia, el seu terror nadiu, on començarà una enèrgica campanya.

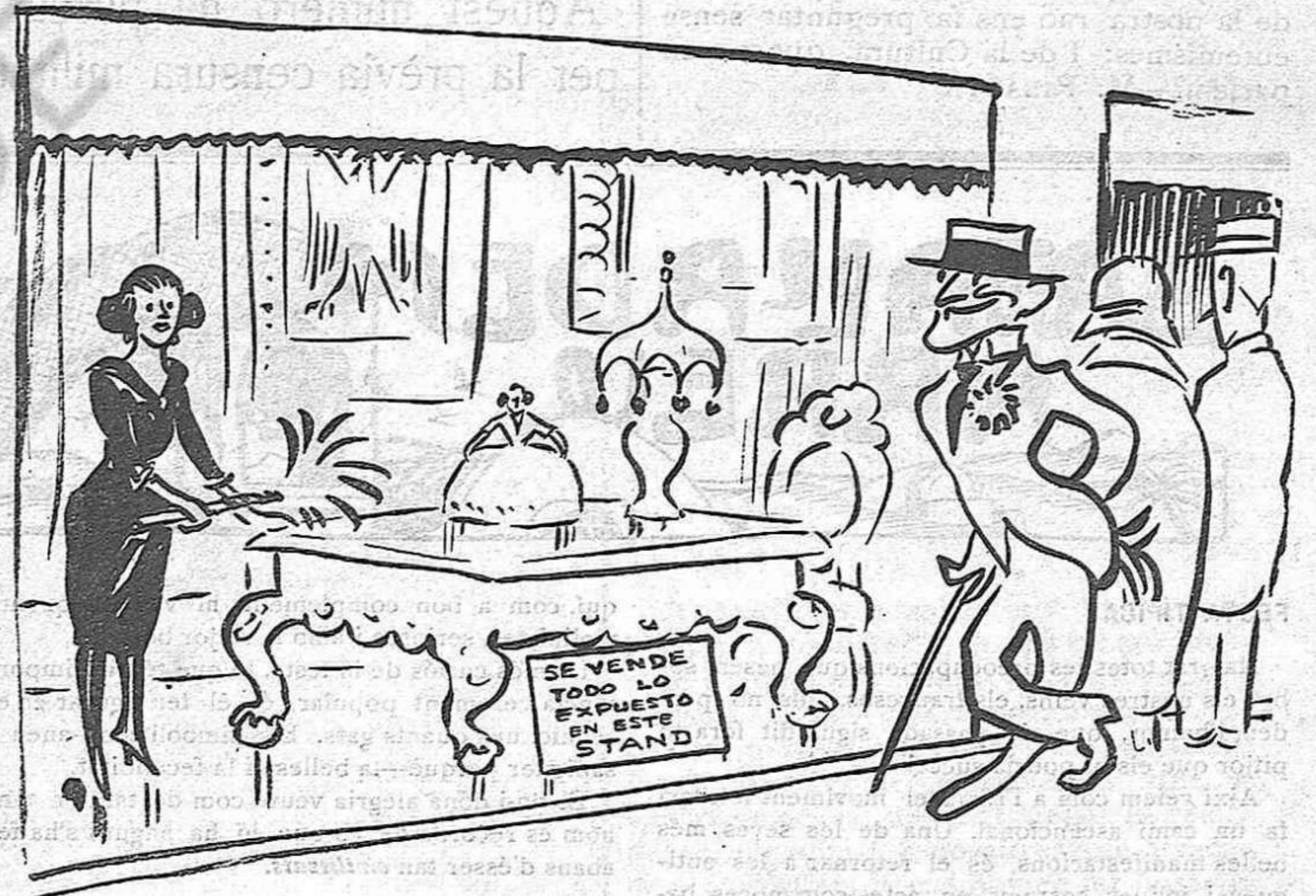
—Contra la política del govern actual?

El despertar del bon barceloní

—Què passa, que cada dematí em trobo un bitllet al peu del llit?

A l'Exposició del Moble

—Es ven tot?... I vostè també, noia?

—Que és cas! Una campanya agrícola.

—Ja ho entenc! Va a fomentar el cultiu de les carabasses!

El diari del rei de les adulacions, l'emperador del districte V diu que en Espanya, malauradament existeix una immensa majoria d'homes aduladors.

Y tants! Que ho preguntin al Miliano, i al Lacandro.

Es paria molt de les cases barates, però es donà el cas de que se'n van fent més pels que no en necessiten. Mentre es facin amb compta gotes no veurem mai resolt el problema de l'habitatge.

A Almeria hi hagué una escandalera perquè un notari acusà a un polític de mal administrador i de possessió indeguda de bens.

Així, així ho haurien de fer tots els notaris! A veure si per fi acabariem amb les manganilles dels polítics.

En una muntanya de Riosoco un jove de 16 anys fou sorprès per una parella de la guàrdia

civil que li donà l'alto. El xicot sense donar-se compte, va apretar a córrer i els guàrdies dispararen matant-lo.

Ens alegrariem molt que això de que no es tolerés el monopoli de pompes fúnebres.

Es inhumà el que venen fent, d'aprofitar-se dels dolors més grans d'una família per a exigir preus indignes d'uns treballs que per lo que representen tindrien d'ésser lo més moderats possible.

L'honra d'un home o d'un poble, pot caure tan avall com volgueu, però mentre els seus diners no perdin llur valor, l'home o el poble va vivint ben mirat. Però que direm d'Alemanya, que actualment els marcs estan a un centíem el milió?

Aquest número ha passat per la prèvia censura militar

Imp. LA CAMPANA I L'ESQUELLA, Olin, 8.—Barcelona